

KÖZSÉGI ÜGYEK

A főváros élelmiszerárúsító üzemének vezetése.

*

Nincs szakértelem: sok a kár. A fővárosi üzem nem itthon olcsóbbít, hanem külföldre exportál Berlinben elkobozták a magyar fővárosi üzem szállítmányát.

A főváros élelmiszerárúsító üzemének vezetése egy kiérdemesült tojás- és bab-ügynök kezében van. Reich Samu igazgató kitűnően megfeleltetett Drezdában, mint paszulyliferáns. De hogy miért volt szükség őt külföldről idehozatni és egy hatalmas termelő- és fogyasztó üzem legfőbb helyére állítani: erre a kérdésre csak az ő hatalmas protektorai tudnának válaszolni. Ennek az embernek fogalma nincsen a husfélék készítésének módjáról, nem ért a nyersárak bevásárlásához és mégis rábízta a községi kolbászgyárnak, a község árúsítóüzemének vezetését.

Reich Samu igazgatónak nagy része van abban, hogy a főváros élelmiszerárúsító üzem nem felel meg rendeltetésének. Az ő hiányos szakértelme, sok fölületes intézkedése igen nagy károkat okozott már eddig is a fővárosnak. Egy dologhoz kitűnően ért Reich ur.

Előző cikkünkben rámutattunk arra, hogy Reich igazgató ur csak az olyan székállót tartja meg hosszabb ideig a főváros alkalmazásában, aki sokat rendel, aki sok árut hozat az üzletbe. Az nem baj, ha a sok áru egyrésze megromlik: az legföljebb az alkalmazottnak baj. Na meg esetleg a közönségnek. Mert, ha az alkalmazott visszaküldi a romlott árut, meg kell fizetnie annak értékét. Ezért az alkalmazott igyekszik a közönség nyakába varrni az árut, akármennyire romlott állapotban van az.

Az a kérdés már most, hogy mi történik azal az áruval, amely még az árúsító üzemekbe való beszállítás előtt megromlik? Ugyanis olyan ostoba székállója nincs a fővárosnak, aki azt az árut is átvegye, amely még az üzletbe való beszállítása előtt megromlott. És annyi lelkiismeretlenség még Reich urban sincs, hogy a kolbászba meg a szafaládéba romlott anyagot dolgoztasson. Mi történik tehát ezekkel a romlott árukkal? Elkobozza az állatorvos. Fölhasználják a spódiumgyárban. És ki fizeti meg az elkobzott husfélék árát? Megfizeti a kiuzsorázott lakosság.

Lássunk egy példát. Reich ur megtudja, hogy valamely nagy ur birtokán sok vad-disznót lőttek. Nosza, siessünk megcsinálni az üzletet a vaddisznókra, gondolja Reich Samu, hiszen Budapesten egymást ölik kispénzü emberek a vaddisznóhúsért. Meg is veszi a sok vaddisznót s a pesti nép már előre örvend, hogy a főváros élelmiszerárúsító üzleteiben megint leszál a vaddisznó ára egy fillérral. De ... sajnos, utközben megromlik a sok vaddisznó és viszik egyenesen a psódiumgyárba...

Néha még lehet segíteni a bajon, néha még sikerül megkorrigálni Reich ur hibáját. De a kár akkor sem marad el, csak kisebb lesz. Ennek az évnek elején történt, hogy Reich ur Romániában összevásárolt nyolcszáz birkát. A birkák olyan helyről jöttek, ahol száj- és körmfájás pusztít és ezért a főváros állatorvosa elrendelte, hogy mind a nyolcszáz birkát azonnal vágják le. A nyolcszáz birkát levágták és betették a hűtőbe. Azután Reich ur mindenfelé hirdette, hogy: „Olcsóbb lett a fővárosnál a birkahús!“... Azonban az „olcsó“ birkahús nem fogyott és a hűtőből majd min-

dennap nyolc-tíz birkát vittek át a pácóloba, hogy tul lehessen adni rajtuk. Persze, a pácolt húst még olcsóbban, még pedig a rendes árnál husz százalékkal olcsóbban kellett eladni.

Reich ur kitűnő szakértelmét egyébként a bikakereskedők ismerik a legjobban, akik előre örülnek, ha meghallják, hogy az igazgató ur megy hozzájuk — bevásárolni...

Ilyen körülmények között nem csoda, ha nem emelkedik az élelmiszerárúsító üzemek forgalma. Sőt, szomorú ez nagyon: az utóbbi időben hanyatlás állott be ebben a nagy rendeltetésű intézményben. A folyó év január, február és március havában a főváros élelmiszerárúsító üzemében a hentes- és kolbászárak forgalma havi átlagban 74.296 kilogramm volt: április, május, június, július és augusztus hónapokban már csak 62.675 kilogramm volt a havi átlag. A juh-husforgalom az élelmiszerárúsító üzem első 16 hónapjában 272.769 kilogramm volt, a folyó év első nyolc hónapjában csak 48.487 kilogramm. A visszaesés tehát óriási. Baromfit az első 16 hónapban 51.917 kilogrammot adtak el, a folyó év első nyolc hónapjában pedig 25.866 kilogrammot.

Reich Samu ur, a volt tojásliferáns, nagyon böles módszerrel segít ezen a nyomoruságos állapotban. Ha nem lehet a pesti közönségnek liferálni sok fajdkakast, meg sok jércót: liferál ő — Bécsbe, a külföldre. Köztudomásu dolog, hogy a főváros élelmiszerárúsító üzemében nagyban kereskedik tojással. Azt a tényt azonban már sokkal kevesebben tudják, hogy a főváros lakosságának segítésére létesült üzem két hónap előtt a vállalat egyik tisztviselőjét Bécsbe és Berlinbe küldötte, hogy ott szerezzen vevőket az üzem foglyaira.

A főváros törvényhatósági bizottsága 1911 november 22-én hozott határozata szerint azért létesítette az élelmiszerárúsító üzemet, hogy az a főváros közönségét lássa el olcsó élelmiszerekkel és nem azért, hogy ez az üzem a főváros adófizető polgárainak pénzén nagy mennyiségű árut vásároljon össze és aztán *export-ura* küldje az árukat. A főváros közéleti politikájának mindenképpen arra kell törekednie, hogy az élelmiszer-*kinálatot* növelje, nem pedig arra, hogy utat csináljon a *külföldnek* és így csökkentse az itthoni kínálatot, fokozza az itthoni drágaságot.

Itt közlünk egy táviratot és egy levelet annak a bizonyítására, hogy a főváros élelmiszerárúsító üzemében immár rendszerré vált a külföldre exportálás. (A távirat és a levél kliséjét a Mészárosok és Hentesek Lapja közölte.)

A táviratot egy osztrák cégnek küldték és magyarul a következőképpen szól:

Ajánlunk hétfőn, kedden berakható vagon, körülbelül kétezer fácánkakast három koronájával, tyukot két korona hatvan fillérével, rendelkezési jog föntartásával, ab magyar vadászterület: Sürgős táviratválaszt. *Közélelmezés.*

Az ugyanakkor küldött levél magyar fordításban pedig így szól:

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS

KÖZSÉGI ÉLELMISZER ÁRUSÍTÓ ÜZEME

Kaptuk a következő táviratot:

„Nagyobb tétel fácánra november, december, januári szállításra vevők volnánk. Ha szállíthatnak, kérjük külön-külön a kakas és tyuk árát.“

Erre mi, ugyancsak távirattal, a következőket válaszoltuk:

„Ajánlunk hétfőn, kedden berakható vagon, körülbelül kétezer fácánkakast három koronájával, tyukot két korona hatvan fillérével, rendelkezési jog föntartásával, ab magyar vadászterület. Sürgős táviratválaszt.“

Távirati ajánlatunk kiegészítésül tisztelettel közöljük, hogy esetleg készek volnánk két vagonot ab magyar vadászterület, illetve magyar földadóállomásról közvetlenül szállítani vagy esetleg néhány ezer darabra successive szállítással kötetést csinálni.

A fácánokat egy helyen lövik és ahogy minket értesitettek, az áru nagyon jó.

Ami a fizetés, föltételeit illeti, méltóztatnak tudni, hogy mi, mint a hatóság (!) vállalata, kötelesek vagyunk az árut átvételkor teljesen kifizetni, amiért is föltételül kötjük ki, hogy az összeg vagy előre vagy pedig átvételkor személyesen fizetendő. Szétlőtt áru nem fog szállíttatni, de ha itt-ott fejnélküli fácán is akad, ez nem reklamálható.

Szíves választ kérve, maradunk

Budapest, 1913 XI/11.

tisztelettel (Bélyegző) aláírva Reich.

A fogolyszállítás alkalmával az áru nagy részét elkobozták Berlinben, mert a hibás kezelés folytán megromlott. Hogy a fácánokkal